

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 8/18
Luxemburg, den 25 januari 2018

Dom i mål C-473/16
F mot Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal

En asylsökande får inte tvingas att genomgå ett psykologiskt test med syfte att fastställa dennes sexuella läggning

Ett sådant test utgör nämligen ett oproportionerligt intrång i den sökandes privatliv

I april 2015 gav en nigeriansk medborgare in en asylansökan till de ungerska myndigheterna och gjorde till stöd för ansökan gällande att han fruktade förföljelse i sitt hemland på grund av sin homosexualitet. Trots att myndigheterna ansåg att sökandens utsagor inte var motsägelsefulla, avslog de ansökan med hänvisning till att det psykologiska sakkunnigutlåtande som inhämtats för att undersöka hans personlighet inte bekräftade hans sexuella läggning.

Den asylsökande överklagade detta beslut till ungersk domstol och gjorde gällande att de psykologiska testerna i det aktuella sakkunnigutlåtandet allvarligt kränkte hans grundläggande rättigheter och att det inte mot bakgrund av dessa var möjligt att bedöma rimligheten i hans påstående om sin sexuella läggning.

Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Förvaltnings- och arbetsdomstolen i Szeged, Ungern), som har att pröva överklagandet, har frågat EU-domstolen om det är möjligt för de ungerska myndigheterna att på grundval av ett psykologiskt sakkunnigutlåtande bedöma en asylsökandes utsagor rörande dennes sexuella läggning. Om EU-domstolen skulle besvara denna fråga nekande, vill den ungerska domstolen få klarhet i huruvida det ändå finns några metoder för sakkunnigutlåtande som de nationella myndigheterna kan använda för att undersöka trovärdigheten i påståenden som gjorts i samband med en asylansökan till stöd för vilken sökanden har åberopat risken för förföljelse på grund av sexuell läggning.

Genom dagens dom slår EU-domstolen fast att direktivet om villkoren för beviljande av flyktingstatus¹ **gör det möjligt för de nationella myndigheterna att inhämta sakkunnigutlåtanden** i samband med prövningen av en asylansökan för att bättre kunna avgöra sökandens faktiska behov av internationellt skydd. **Formerna för ett eventuellt inhämtande av ett sakkunnigutlåtande måste emellertid vara förenliga med de grundläggande rättigheter** som garanteras genom Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, såsom rätten till människans värdighet och rätten till respekt för privatlivet och familjelivet.

I detta sammanhang kan det inte uteslutas att vissa former av sakkunnigutlåtanden, i samband med värdering av en asylsökandes utsagor rörande sin sexuella läggning, kan visa sig användbara vid bedömningen av de fakta och omständigheter som lagts fram i ansökan, och sådana utlåtanden kan inhämtas utan att sökandens grundläggande rättigheter åsidosätts. I det avseendet understryker domstolen dock att nationella myndigheter och domstolar, i samband med bedömning av en sökandes utsagor rörande sin sexuella läggning, **inte får grunda sitt beslut eller sitt avgörande enbart på slutsatserna i ett sakkunnigutlåtande eller vara bundna av dessa slutsatser.**

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (EUT L 337, 2011, s. 9).

EU-domstolen konstaterar vidare att i fall där nationella myndigheter med ansvar för prövning av asylansökningar inhämtar ett psykologiskt sakkunnigutlåtande för att avgöra en asylsökandes verkliga sexuella läggning, befinner sig den person som är föremål för utlåtandet i en situation där hans eller hennes framtid hänger nära samman med dessa myndigheters svar på asylansökan. Dessutom kan sökandens eventuella vägran att genomgå de aktuella testerna utgöra en viktig aspekt som myndigheterna kommer att stödja sig på vid avgörandet av om denna person har styrkt sin ansökan tillräckligt.

Även om sådana tester formellt kräver den berörda personens samtycke, är detta samtycke inte nödvändigtvis frivilligt, eftersom det i praktiken innebär ett krav med hänsyn till den pressade situation som en asylsökande befinner sig i. Under dessa omständigheter utgör inhämtandet av ett psykologiskt sakkunnigutlåtande för att avgöra sökandens sexuella läggning ett intrång i dennes rätt till respekt för sitt privatliv.

EU-domstolen övergår därefter till att pröva frågan om huruvida detta intrång i privatlivet kan motiveras av målet att samla in uppgifter som användbara för att bedöma sökandens verkliga behov av internationellt skydd. Domstolen framhåller här att ett sakkunnigutlåtande enbart kan godtas om det är baserat på tillräckligt tillförlitliga metoder, vilket är en fråga som det inte ankommer på domstolen att uttala sig om, men som har ifrågasatts av kommissionen och av flera regeringar. Dessutom konstaterar domstolen att **ett sådant utlåtandes inverkan på privatlivet är oproportionerligt i förhållande till nämnda mål**. I det avseendet påpekar domstolen bland annat att **ett sådant intrång är synnerligen allvarligt, eftersom det är ägnat att ge en inblick i de mest intima aspekterna av sökandens liv**.

EU-domstolen noterar också att upprättandet av ett psykologiskt sakkunnigutlåtande i syfte att fastställa en asylsökandes sexuella läggning **inte är absolut nödvändigt** för att bedöma trovärdigheten av sökandens utsagor avseende sin sexuella läggning. I det avseendet påpekar domstolen att det av direktivet följer att i en situation där en sökandes sexuella läggning inte kan styrkas av skriftliga bevis, **får de nationella myndigheterna, vilka ska ha kompetent personal, basera sig bland annat på att den berörda personens utsagor är sammanhängande och rimliga**. Dessutom har sakkunnigutlåtandet en i bästa fall begränsad tillförlitlighet, vilket innebär att dess användbarhet för att bedöma trovärdigheten av en asylsökandes utsagor kan ifrågasättas, i synnerhet när, såsom i förevarande mål, dessa utsagor inte är motsägelserfulla.

Under dessa omständigheter drar domstolen slutsatsen att **inhämtandet av ett psykologiskt sakkunnigutlåtande i syfte att bedöma riktigheten i en asylsökandes påstående om sin sexuella läggning inte är förenligt med direktivet, tolkat mot bakgrund av stadgan²**.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Bilder från avkunnandet av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

² Artikel 7.